

Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Lleoliad:
Ystafell Bwyllgora 1 - Senedd

Dyddiad:
Dydd Iau, 7 Gorffennaf 2011

Amser:
09:30

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch a:

Llinos Madeley
Clerc y Pwyllgor
029 2089 8403
Llinos.Madeley@Wales.gov.uk

Claire Griffiths
Dirprwy Clerc y Pwyllgor
029 2082 1990
Claire.Griffiths@wales.gov.uk

Agenda

- 1. Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon**
- 2. Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol - Ffyrdd o weithio**
(Tudalennau 1 - 8)
- 3. Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol - Trafod materion o fewn portfolio y Pwyllgor ac ystyried ei flaenraglen waith** (Tudalennau 9 - 42)

Eitem 2

I: Pwyllgorau'r Cynulliad

Wrth: Gwasanaeth y Pwyllgorau a'r Swyddfa Ddeddfwriaeth

Dyddiad: Gorffennaf 2011

PWYLLGORAU'R PEDWERYDD CYNULLIAD

Sefydlu pwyllgorau a'u cylch gwaith

1. Mae'r papur hwn yn rhoi gwybodaeth gefndirol am y strwythur pwyllgorau newydd yn y Pedwerydd Cynulliad a dulliau mwy hyblyg o weithio.
2. Mae Rheol Sefydlog 16.1 yn ei gwneud yn ofynnol bod y Cynulliad yn sefydlu pwyllgorau sydd â'r pŵer o fewn eu cylch gwaith i:
 - (i) archwilio gwariant, dull gweinyddu a pholisi'r Llywodraeth a chyrff cyhoeddus cysylltiedig;
 - (ii) archwilio deddfwriaeth;
 - (iii) cyflawni swyddogaethau a nodir yn y Rheolau Sefydlog; a
 - (iv) ystyried unrhyw fater sy'n effeithio ar Gymru.
3. Wrth wneud hynny, roedd yn rhaid i'r Pwyllgor Busnes sicrhau bod pob maes cyfrifoldeb y Llywodraeth a chyrff cyhoeddus cysylltiedig, a phob mater sy'n ymwneud â chymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad a swyddogaethau Gweinidogion Cymru a'r Cwnsler Cyffredinol, yn destun gwaith craffu gan bwyllgor neu bwyllgorau.
4. Mae'r Cynulliad wedi pennu strwythur pwyllgorau sy'n rhoi pŵer iddynt graffu ar y Llywodraeth a chyrff cyhoeddus cysylltiedig ac ar deddfwriaeth, o fewn cylch gwaith pwnc. Mae'n gofyn iddynt gyflawni'r ddwy brif swyddogaeth hyn. Mae hyn yn wahanol i'r sefyllfa yn y Trydydd Cynulliad pan oedd pwyllgorau ar wahân wedi'u sefydlu at y dibenion hyn.
5. Ar 22 Mehefin, sefydlodd y Cynulliad bum pwyllgor i gyflawni'r swyddogaethau a nodir uchod. Y pwyllgorau hyn yw:
 - Y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc
 - Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol
 - Y Pwyllgor Menter a Busnes

- Y Pwyllgor Amgylchedd a Chynaliadwyedd
 - Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol
6. Mae cylch gwaith y pwyllgorau yn eang a, gan mwyaf, maent yn pontio portffolios y Gweinidogion. Ceir gwybodaeth gryno am y pynciau o fewn cylch gwaith y pwyllgorau hyn yn Eitem 3. Fodd bynnag, mae gan y pwyllgorau hyblygrwydd i archwilio unrhyw fater sy'n berthnasol i'r cylch gwaith eang a ddiffinnir yn eu teitlau ac nid oes cyfyngiad arnynt o ran archwilio unrhyw fater perthnasol.
7. Sefydlwyd pum pwyllgor ychwanegol i gyflawni'r swyddogaethau eraill a nodir yn y Rheolau Sefydlog. Bydd materion Ewropeaidd yn cael eu cynnwys yng ngwaith y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a'r pum pwyllgor sydd â thema iddynt.

Prif swyddogaethau'r pwyllgorau

Craffu ar deddfwriaeth

8. Mae gan y pwyllgorau'r pŵer cyffredinol i archwilio deddfwriaeth o fewn eu cylch gwaith. Yn ogystal, bydd y pwyllgorau'n gyfrifol am graffu ar Filiau'r Llywodraeth a Biliau nad ydynt yn rhai'r Llywodraeth y bydd y Pwyllgor Busnes yn eu cyfeirio iddynt.

Yn ogystal, gall y pwyllgorau:

- graffu ar Femoranda Cydsyniad Deddfwriaethol y mae'r Pwyllgor Busnes yn eu cyfeirio iddynt; a
- craffu ar gynigion deddfwriaethol y DU a'r Undeb Ewropeaidd (a'u goblygiadau) a ddaw o fewn cylch gwaith y pwyllgorau.

Craffu ar waith y Llywodraeth a chyrrff cyhoeddus cysylltiedig

9. Mae gan y pwyllgorau'r pwerau i archwilio gwariant, dull gweinyddu a pholisi'r Llywodraeth a'i chyrrff cyhoeddus cysylltiedig. Gall pwyllgor ddewis cyflawni'r swyddogaethau hyn mewn sawl ffordd, er enghraifft drwy:

- gynnal cyfarfodydd rheolaidd i graffu ar waith y Gweinidogion ac ar y gyllideb bob blwyddyn;
- craffu'n ddwys ar bolisi, dull gweinyddu a gwariant Llywodraeth Cymru a chyrrff cyhoeddus cysylltiedig o fewn cylch gwaith y Pwyllgor, yn arferol drwy ymchwiliadau pwyllgor;
- gwaith craffu dilynol ar weithredu'r argymhellion a wnaed mewn adroddiadau blaenorol, ac ati;
- craffu ar rôl Llywodraeth Cymru o ran dylanwadu ar ddatblygiadau polisi'r UE sy'n arbennig o berthnasol i Gymru, o fewn cylch gwaith y pwyllgor, yn enwedig o ran llywio dull negodi'r DU ym Mrwsel, a hyrwyddo barn Gymreig i'r Comisiwn Ewropeaidd, Senedd Ewrop (gan gynnwys Aelodau Cymru o Senedd Ewrop yn benodol) a thrwy sianelau eraill;
- cynnal gwaith craffu ar ddeddfwriaeth sy'n berthnasol i gylch gwaith y pwyllgor ar ôl iddi gael ei phasio.

10. Un o fuddiannau mwyaf y dull newydd i'r pwyllgorau yw y gall Aelodau gasglu gwybodaeth a datblygu arbenigedd polisi arbenigol a'u rhoi ar waith o ran yr holl waith craffu a wnânt.

Cyflawni sawl rôl

11. Er bod nifer llai o bwyllgorau, ni fydd hyn yn newid y gwaith sydd i'w wneud na'r amser sydd ei angen i gyflawni holl weithgareddau'r pwyllgorau. Mae hon yn system radical a heriol a bydd yn rhaid i'r pwyllgorau reoli rhaglen waith heriol ac amrywiol.
12. Bydd hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r pwyllgorau drefnu eu cynllun gwaith yn ofalus. Bydd angen iddynt fod yn systematig a hyblyg o ran blaenoriaethu gwaith ac ystyried sut y gallant wneud eu tasgau yn y ffordd fwyaf effeithiol er mwyn cael yr effaith fwyaf. Mae papur sy'n tynnu sylw at y materion hyn wedi'i gynnwys yn Atodiad A.
13. Mae pum pwyllgor pwnc wedi'u sefydlu sydd â digon o aelodau i'w galluogi i wneud sawl darn o waith mewn is-bwyllgorau ffurfiol neu anffurfiol neu mewn grwpiau rapporteur, yn ogystal â gwneud gwaith fel pwyllgor cyflawn. Bydd hyn yn galluogi i waith polisi a gwaith deddfwriaethol ddigwydd ar yr un pryd. Er enghraifft, gellid defnyddio grwpiau llai i gynnal ymchwiliadau arbenigol mwy manwl, gan wneud defnydd o aelodau'r pwyllgor sydd â diddordeb penodol mewn maes pwnc. Mae'r hyblygrwydd

hwn yn galluogi'r pwyllgorau i ymateb yn well i flaenoriaethau amrywiol neu i newidiadau dirybudd yn y dirwedd wleidyddol. Mae hefyd yn galluogi defnydd mwy effeithlon o amser o gofio natur anrhagweladwy gwaith deddfwriaethol.

14. Bydd angen i rai o gyfrifoldebau'r pwyllgorau gael eu cyflawni gan ddilyn gweithdrefnau penodol. Y mwyaf amlwg o'r rhain yw'r broses o ystyried deddfwriaeth. Bydd yn rhaid cynnwys yr ystod o gonfensiynau a gafodd eu mabwysiadu yn y Trydydd Cynulliad yn y system, neu eu hadolygu, fel y bydd deddfwriaeth yn cael ei hystyried yn drylwyr pa bynnag bwyllgor sy'n gwneud y gwaith. Bydd angen darparu canllawiau ar sut i ystyried deddfwriaeth mewn amgylchiadau amrywiol, er enghraifft gan bwyllgor llawn neu is-bwyllgor.
15. Er mwyn gallu cynnwys y gwaith a gynhrychir gan bortffolios eang a chyfrifoldeb ar y cyd am graffu ar ddeddfwriaeth a pholisi, bydd blociau sylweddol o amser yn yr amserlen wythnosol ar gael i'r pwyllgorau bob wythnos. Neilltuwyd un diwrnod a hanner pob pythefnos i bob un o'r pum pwyllgor i'w defnyddio i wneud eu gwaith. Rhennir hyn yn hanner diwrnod a diwrnod llawn bob yn ail wythnos.

Atodiad A: Dull strategol posibl ar gyfer cynllunio gwaith

1. Mae'r atodiad hwn yn amlinellu dull strategol posibl ar gyfer cynllunio gwaith pwyllgorau'r Pedwerydd Cynulliad. Mae'r dull wedi'i seilio ar yr arferion da a ddatblygwyd gan rai pwyllgorau blaenorol ar gyfer cynllunio eu gwaith. Mae hefyd yn ystyried cyfrifoldebau ehangach y pwyllgorau, goblygiadau'r amseru o ran craffu ar ddeddfwriaeth a materion capasiti yn y Pedwerydd Cynulliad. Yn yr un modd ag yng nghyd-destun Cynulliad Cenedlaethol Cymru, gellir ystyried bod gan y pwyllgorau dair swyddogaeth eang:
 - Deddfu ar gyfer pobl Cymru
 - Dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif
 - Cynrychioli pobl Cymru
2. Mae'r olaf o'r rhain fel arfer yn dylanwadu ar sut y bydd y pwyllgorau'n cyflawni'r ddwy swyddogaeth arall, o ran ymgysylltu'n uniongyrchol â phobl Cymru yn eu gwaith, a sicrhau bod barn pobl Cymru'n cael ei chynrychioli yn y gwaith craffu.
3. Bydd gan y pwyllgorau'r capasiti i graffu ar ddeddfwriaeth a pholisi ar yr un pryd, drwy wneud mwy o ddefnydd o is-bwyllgorau ffurfiol ac anffurfiol a grwpiau rapporteur ac ati, yn ogystal â chynnal cyfarfodydd llawn o'r pwyllgor.
4. Prif ddiben y dull strategol hwn yw penderfynu pa waith y gellir ei wneud i helpu'r pwyllgor i reoli portffolio heriol ac amrywiol o gyfrifoldebau. Byddai mabwysiadu'r dull hwn yn golygu y bydd pwyllgor, wrth ystyried rhaglen waith, yn cael gwybodaeth gynhwysfawr am y materion o fewn ei gylch gwaith, mewn fformat syml. Ar sail y wybodaeth hon, byddai'r pwyllgor mewn sefyllfa i ddewis y materion y mae am eu hystyried fel rhan o'i flaenraglen waith.

Penderfynu ar waith posibl

Goblygiadau amseriad gwaith craffu deddfwriaethol ar raglenni gwaith y pwyllgorau

5. Gall y Pwyllgor Busnes ofyn i'r Pwyllgorau ystyried Biliau neu Gynigion Cydsyniad Deddfwriaethol penodol. Os bydd y Pwyllgor Busnes yn gwneud hyn, rhaid iddo bennu'r dyddiad olaf y cytunwyd arno i bwyllgor gyflwyno ei adroddiad. Fel arfer, yn ystod y Trydydd Cynulliad, roedd gan y pwyllgorau gyfnod o rhwng chwech a 12 wythnos i gyflwyno adroddiad.
6. Bydd swm y ddeddfwriaeth y bydd unrhyw un o'r pwyllgorau'n ymdrin ag ef yn dibynnu ar bwnc y ddeddfwriaeth a gyflwynir i'r Cynulliad, sy'n cynnwys Biliau'r Llywodraeth a Biliau nad ydynt yn rhai'r Llywodraeth.
7. Ni fydd gan y pwyllgorau unrhyw reolaeth uniongyrchol dros pryd y bydd deddfwriaeth yn cael ei chyflwyno na'r dyddiad ar gyfer cyflwyno adroddiadau. O'r herwydd, pan fyddant yn llunio eu rhaglenni gwaith, bydd yn bwysig iddynt fod yn ddigon hyblyg i allu ymateb i unrhyw waith a gyfeirir iddynt mewn modd amserol.
8. Ar 14 Mehefin 2011, gwnaeth y Prif Weinidog ddatganiad yn y Cyfarfod Llawn ar flaenoriaethau deddfu Llywodraeth Cymru. Ar 12 Gorffennaf 2011, bydd cyhoeddiad yn cael ei wneud ar raglen ddeddfwriaethol Llywodraeth Cymru am y pum mlynedd nesaf. Er y bydd y rhain yn rhoi amcan o beth fydd pynciau'r ddeddfwriaeth a gyflwynir yn y Pedwerydd Cynulliad, ni ragwelir y bydd yr amserau penodol ar gyfer cyflwyno darnau unigol o ddeddfwriaeth yn cael eu cynnwys; fel arfer, bydd y Llywodraeth yn cyflwyno Biliau heb fawr o rybudd.

Nodi'r blaenoriaethau ar gyfer craffu ar waith y Llywodraeth a chyrrff cyhoeddus cysylltiedig

9. Wrth flaenoriaethau ei waith, mae'n bosibl y bydd pwyllgor yn dymuno ystyried:

Cwmpasu ehangder portffolio'r pwyllgor

Mae gan bob pwyllgor gylch gwaith eang. Yn ystod cyfnod Cynulliad, gallai fod yn rhesymol disgwyl i bwyllgor wneud gwaith ar faterion pwysig mewn perthynas â phob mater o fewn ei gylch gwaith.

Ystod cyfrifoldebau'r pwyllgor

Yn ogystal â chyflawni prif swyddogaethau archwilio Biliau penodol a gyfeirir iddynt gan y Pwyllgor Busnes, a chynnal ymchwiliadau sy'n craffu

ar bolisi, dull gweinyddu a gwariant y Llywodraeth, bydd yn rhaid i bwyllgor sicrhau ei fod yn gwneud gwaith sy'n pontio ei holl gyfrifoldebau. Dyma rai enghreifftiau:

- craffu'n uniongyrchol ar waith y Gweinidogion mewn perthynas â'u cyfrifoldebau;
- craffu ar gynigion cyllideb;
- craffu ar gynigon deddfwriaethol y DU a'r Undeb Ewropeaidd;
- Ystyried y deisebau a gyfeirir iddynt gan y Pwyllgor Deisebau;
- cynnal gwaith craffu ar ddeddfwriaeth wedi iddi gael ei phasio i archwilio effeithiolrwydd y ddeddfwriaeth;
- gwneud gwaith dilynol ar sut y gweithredwyd yr argymhellion;
- cymryd ymagwedd strategol i ddatblygiadau polisi allweddol ar lefel yr UE sydd o bwys arbennig i Gymru, a chraffu ar sut y rhoddir rhaglenni/mentrau ariannu'r UE ar waith yng Nghymru.

Ffocws cwmpas ymchwiliadau

Bydd ymchwiliadau fel arfer yn canolbwyntio ar bynciau o fewn cylch gwaith pwyllgor. Fodd bynnag, mae cylch gwaith y pwyllgorau'n eang ac yn drawsbynciol, ac mae'n bosibl y bydd yr Aelodau, wrth flaenoriaethau ymchwiliadau, yn dymuno ystyried a yw unrhyw bwyllgorau eraill yn cynnal ymchwiliadau tebyg (neu wedi eu cynnal yn ddiweddar). Mae'n bosibl hefyd y byddant yn dymuno ystyried gwaith tebyg sy'n cael ei wneud gan sefydliadau eraill.

Gall fod achlysuron hefyd pryd y byddai cyd-gysylltu gwaith ar draws y pwyllgorau o fudd, er enghraifft, mae rhai datblygiadau polisi allweddol yr UE yn pontio nifer o feysydd polisi.

Effaith a chanlyniad posibl ymchwiliad

Mae'n bosibl y bydd pwyllgor yn dymuno ystyried a oes tystiolaeth (gan gynnwys tystiolaeth anecdotaidd) sy'n awgrymu bod y mater dan sylw yn peri pryder amlwg i bobl Cymru, neu i grwpiau penodol o bobl yng Nghymru. Mae deisebau yn un ffordd y gall pobl amlygu'r materion hyn. Gall amseru fod yn allweddol i effeithiolrwydd darn penodol o waith. Gall pwyllgorau hefyd ystyried ar ba gam mae Llywodraeth Cymru yn ei phroses o wneud penderfyniadau. Mae hyn yn debygol o olygu bod angen i'r Llywodraeth roi gwybodaeth i'r pwyllgorau.

Adnoddau y byddai ar y Pwyllgor eu hangen i gynnal ymchwiliad craffu.

Gall hwn fod yn amser defnyddiol i'r pwyllgorau ystyried a allai ymchwiliad penodol ddefnyddio dull arloesol i gasglu tystiolaeth sy'n torri tir newydd (mae enghreifftiau o'r hyn a ddefnyddiwyd yn y gorffennol ar gael). Mae'n bosibl y bydd y pwyllgorau am ystyried yn y cam hwn beth yw'r ffordd orau o gael gafael ar yr arbenigedd sydd ei angen ar gyfer darn o waith.

Eitem 3

At: Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Gan: Ysgrifenyddiaeth y Pwyllgor

Dyddiad: Gorffennaf 2011

MATERION O FEWN PORTFFOLIO'R PWYLLGOR IECHYD A GOFAL CYMDEITHASOL AC YSTYRIAETH O'I FLAENRAGLEN WAITH

Diben

1. Mae'r papur hwn yn cynnwys gwybodaeth ar gyfer trafodaeth y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar faterion o fewn ei bortffolio a'i ystyriaeth o'i flaenraglen waith.

Portffolio'r Pwyllgor

2. Rôl y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yw ystyried materion polisi a deddfwriaethol yn ymwneud ag iechyd corfforol a meddyliol pobl Cymru ac iechyd y cyhoedd, gan gynnwys y system gofal cymdeithasol.
3. Disgwylir i'r Pwyllgor Busnes adrodd ar ddyletswyddau a chylchoedd gorchwyl pwyllgorau'r Pedwerydd Cynulliad; ond nid yw'r adroddiad wedi'i osod hyd yma. Fe fydd aelodau'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn cael copi o'r adroddiad unwaith y bydd ar gael. Yn y cyfamser mae cyfrifoldebau'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol, fel y'u cytunwyd dros dro gan y Pwyllgor Busnes, wedi'u nodi isod:

- Pob agwedd ar y GIG
- Gofal cymdeithasol
- Gwasanaethau iechyd meddwl
- Iechyd y cyhoedd a diogelu iechyd
- Gwella iechyd, pobl hŷn a gofalwyr
- Gweithgarwch gwasanaethau cymdeithasol yr awdurdodau lleol
- Rheoleiddio lleoliadau preswyl, cartref ac oedolion
- Cymhorthion, addasiadau a chefnogaeth yn y cartref

- Byw yn annibynnol
 - Gofal yn y gymuned
 - Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru
 - Diogelwch bwyd
 - Ymchwil a datblygu ym maes iechyd a gofal cymdeithasol
 - Gwasanaeth iechyd y Gwasanaeth Carchardai
4. Mae atodiad A yn cynnwys papur gan Wasanaeth Ymchwil y Cynulliad sydd yn amlinellu'r datblygiadau polisi a deddfwriaethol pwysig sy'n dod o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Mae Adroddiad Etifeddiaeth Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol y Trydydd Cynulliad hefyd wedi'i gynnwys yn atodiad B er gwybodaeth i'r Aelodau.
5. Efallai yr hoffai'r Aelodau nodi bod cylch gorchwyl y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn wahanol i gylch gorchwyl y Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol yn y Cynulliad diwethaf. Mae'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn bennaf gyfrifol am iechyd a gofal cymdeithasol oedolion, er bod modd iddo ystyried materion sy'n ymwneud â phlant lle bo hynny'n briodol. Yn unol â'r strwythur pwyllgorau newydd mae iechyd plant, gofal cymdeithasol i blant, diogelu plant a CAFCASS yn dod o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc. Mae llywodraeth leol yn dod o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol. O ganlyniad, nid yw'r holl argymhellion a wneir yn yr Adroddiad Etifeddiaeth yn berthnasol i'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol newydd.

Blaenraglen waith y Pwyllgor

Ymchwiliadau polisi

6. Efallai yr hoffai'r Pwyllgor lansio ymchwiliad byr cyn y toriad er mwyn paratoi ar gyfer tymor yr hydref fel bod modd casglu barn rhanddeiliaid dros yr haf. Fe fydd awgrymiadau ar gyfer ymchwiliadau byr posibl yn cael eu trafod yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor os hoffai'r Aelodau lansio ymchwiliad cyn diwedd y tymor hwn.

Deddfwriaeth

7. Cyn cyhoeddi rhaglen ddeddfwriaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer y pum mlynedd nesaf (a ddisgwylir ar 12 Gorffennaf), amlinellodd y Prif Weinidog flaenoriaethau deddfwriaethol y llywodraeth mewn datganiad yn y Cyfarfod Llawn ar 14 Mehefin.
8. Yn seiliedig ar y datganiad hwn, mae'n debyg y bydd y Biliau a ganlyn yn cael eu cyfeirio i'r Pwyllgor dros y 5 mlynedd nesaf:
 - **Bil Gofal Cymdeithasol** i Gymru i gydgrynhoi'r casgliad amrywiol o ddeddfwriaeth sydd eisoes yn bodoli ym maes gofal cymdeithasol, yn seiliedig ar adolygiad trylwyr o'r fframwaith deddfwriaethol a rheoleiddio;
 - **Bil Rhoi Organau** a fydd yn darparu ar gyfer system i allu dewis peidio â rhoi organau ("opt-out system").
9. Mae maniffesto Plaid Lafur Cymru ar gyfer etholiad y Cynulliad 2011 hefyd yn nodi dau faes deddfwriaethol arall i ymgynghori arnynt a allai ddod o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor:
 - deddfwriaeth i wahardd ysmegu mewn mannau penodol ar dir ysbytai; a
 - deddfwriaeth lle byddai'n ofynnol i gynnwys rhieni a chael eu caniatâd ar gyfer gweithdrefnau tyllu cosmetig ar berson ifanc o dan oedran penodol.
10. Yn seiliedig ar ymarfer yn ystod y Trydydd Cynulliad, ychydig o rybudd a roddir gan Lywodraeth Cymru cyn cyflwyno Biliau. Oherwydd rôl ddeuol y Pwyllgor mewn perthynas â chraffu ar ddeddfwriaeth a pholisi, fe fydd angen i'r Pwyllgor fod yn hyblyg wrth gynllunio'i flaenraglen waith er mwyn gallu ymateb yn effeithiol i ofynion craffu ar ddeddfwriaeth.

Camau i gymryd gan y Pwyllgor

11. Gwahoddir y Pwyllgor i:
 - nodi ei gyfirfoldebau dros dro, cyn i'r Pwyllgor Busnes gyhoeddi ei adroddiad perthnasol (paragraff 3);
 - trafod lansio ymchwiliad cyn toriad yr haf (paragraff 6); a

- nodi'r angen i fod yn hyblyg wrth gynllunio ei flaenraglen waith er mwyn gallu ymateb i ofynion craffu ar ddeddfwriaeth (paragraff 10).

Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Cylch gwaith y Pwyllgor

Papur briffio

Cyflwyniad

Rôl y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yw craffu ar bolisiau a deddfwriaeth yn ymwneud ag iechyd corfforol, iechyd meddwl ac iechyd cyhoeddus pobl Cymru, gan gynnwys y system gofal cymdeithasol.

Disgwylir i'r Pwyllgor Busnes gyflwyno adroddiad ar bortffolios a chyfrifoldebau pwyllgorau'r Pedwerydd Cynulliad, er nad yw'r adroddiad hwn wedi'i osod eto. Bydd aelodau'r Pwyllgor yn cael copi o'r adroddiad pan fydd ar gael. Yn y cyfamser, mae'r Pwyllgor Busnes wedi cytuno dros dro ar gyfrifoldebau'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol: pob agwedd ar y GIG; gofal cymdeithasol; gwasanaethau iechyd meddwl; iechyd cyhoeddus a diogelu iechyd; gwella iechyd a phobl hŷn a gofalwyr; gwasanaethau cymdeithasol a ddarperir gan awdurdodau lleol; rheoleiddio gofal preswyl, gofal yn y cartref, lleoliadau oedolion, cymhorthion, addasiadau a chymorth i fyw gartref; byw'n annibynnol; gofal yn y gymuned; Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru; diogelwch bwyd; ymchwil a datblygu ym maes iechyd a gofal cymdeithasol; gwasanaeth iechyd y gwasanaeth carchardai; polisiau'r UE yn ymwneud ag iechyd a gofal cymdeithasol.

Mae'r papur hwn yn rhoi cyflwyniad byr i'r prif feysydd polisi a nodir ym mhortffolio'r Pwyllgor, fel y cytunwyd arnynt dros dro gan y Pwyllgor Busnes. Nod y papur yw rhoi gwybod i'r Aelodau am gylch gwaith y Pwyllgor. Gall y Gwasanaeth Ymchwil baratoi papur briffio ar wahân ar y materion allweddol yn y portffolio; neu bapur yn manylu ar faes polisi penodol, ar gais Aelodau.

Cynhyrchwyd y papur briffio hwn gan y Gwasanaeth Ymchwil i'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â Sarah Hatherley yn y Gwasanaeth Ymchwil

Ffoniwch est. 8447

E-bost: Sarah.Hatherley@wales.gov.uk

Research
Service

Committee Reference: HSC(4)-01-11

Trosolwg ar Gylch Gwaith y Pwyllgor

Mae cylch gwaith y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn wahanol i gylch gwaith y Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol blaenorol.

O dan strwythur newydd y Pwyllgor, mae iechyd plant, gofal cymdeithasol i blant, diogelu plant a'r Gwasanaeth Cyngori a Chynorthwyo Llys i Blant a Theuluoedd (CAFCASS) yn rhan o gylch gwaith y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc.

Gan hynny, mae rhywfaint o waith y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc a'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn gorgyffwrdd.

Mae Llywodraeth Leol yn rhan o gylch gwaith eang y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol.

Cyfeirnod y Pwyllgor: HSC(4)-01-11

Meysydd polisi allweddol yng nghylch gwaith y Pwyllgor

Polisiau a gwasanaethau iechyd

Polisi Iechyd Cymru

Ym 1999, cafodd y cyfrifoldeb dros bolisi iechyd Cymru ei ddatganoli i Lywodraeth Cymru o dan *Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998*¹. Yn ôl Atodlen 7 i *Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006*²:

- Mae gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru bwerau dros: hybu iechyd, atal, trin a lleihau clefydau, salwch, anafiadau, anabledd ac anhwylder meddwl; rheoli clefydau; cynllunio teulu; darparu gwasanaethau iechyd, gan gynnwys gwasanaethau a chyfleusterau meddygol, deintyddol, offthalmig a fferyllol a gwasanaethau a chyfleusterau ategol; llywodraethu clinigol a safonau gofal iechyd; trefniadaeth y gwasanaeth iechyd gwladol ac ariannu'r gwasanaeth hwnnw.
- Nid oes gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru bwerau datganoledig dros: erthyliad; geneteg ddynol, ffrwythloni dynol, embryoleg ddynol; trefniadau benthyg croth; senotrawsblaniad; rheoleiddio gweithwyr iechyd proffesiynol (gan gynnwys pobl sy'n dosbarthu teclynnau clyw); gwenwyn; camddefnyddio a phrynu a gwerthu cyffuriau; meddyginiaethau dynol a chynhyrchion meddyginiaethol, gan gynnwys rhoi caniatâd i'w defnyddio ac i reoleiddio'u prisiau; safonau sylweddau biolegol a chynnal profion ar sylweddau biolegol (hy sylweddau na ellir cynnal arbrofion cemegol digonol arnynt i weld pa mor bur neu gryf ydynt); taliadau niwed drwy frechiad; bwydydd lles; yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch a'r Gwasanaeth Cyngori Meddygol ar Gyflogaeth a'r ddarpariaeth a wnaed gan reoliadau iechyd a diogelwch.

Ers datganoli, mae'r modd y mae gwasanaethau'r GIG yn cael eu darparu yng Nghymru yn wahanol i'r modd y cânt eu darparu yn Lloegr; er enghraifft, yng Nghymru, mae llai o bwyslais ar driniaeth yn y sector preifat, ac nid yw'r farchnad fewnol yn gweithredu bellach. Mae gwahaniaethau i'w gweld mewn polisiau eraill hefyd ee mae'r polisi i roi presgripsiwn am ddim i bobl Cymru wedi golygu bod angen diffinio pwy yn union sy'n cael hawlio hyn yn yr ardaloedd ar y ffin, ac mae protocol rhwng Cymru a Lloegr yn gosod allan y trefniadau ar gyfer cleifion sy'n cael triniaeth dros y ffin. Mae strategaeth iechyd Llywodraeth Cymru wedi'i gosod allan yn y ddogfen *Cynllun Oes*³

Strwythur y GIG yng Nghymru

Ar 1 Ebrill 2003, cafodd y GIG yng Nghymru ei ad-drefnu'n sylweddol i greu 22 Bwrdd Iechyd Lleol, a oedd yn cyd-fynd â ffiniau'r awdurdodau lleol, ynghyd â 7 o Ymddiriedolaethau'r GIG. Ar 1 Hydref 2009, disodlwyd y 22 Bwrdd Iechyd a'r 7 Ymddiriedolaeth gan 7 Bwrdd Iechyd Lleol integredig, sy'n gyfrifol am ddarparu gwasanaethau gofal iechyd sylfaenol ac eilaidd, a 3 o Ymddiriedolaethau'r GIG

¹ [*Deddf Llywodraeth Cymru 1998*](#), (Pennod 38) [fel ar 29 Mehefin 2011]

² [*Deddf Llywodraeth Cymru 2006*](#), (Pennod 32) [fel ar 1 Gorffennaf 2011]

³ Llywodraeth Cymru, [*Cynllun Oes - creu gwasanaeth iechyd a gofal cymdeithasol sydd gyda'r gorau yn y byd yn yr 21^{fed} ganrif*](#), Mai 2005 [fel ar 29 Mehefin 2011]

Cyfeirnod y Pwyllgor: HSC(4)-01-11

(Ymddiriedolaeth Iechyd Cyhoeddus GIG Cymru, Ymddiriedolaeth GIG Felindre ac Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru).

Y gwasanaethau iechyd

Fel arfer, caiff gwasanaethau iechyd eu rhannu'n dri, sef gofal sylfaenol, gofal eilaidd a gofal trydyddol.

- Gofal sylfaenol – meddygon teulu⁴, optegwyr, fferyllwyr a gweithwyr iechyd proffesiynol eraill. Mae staff gofal iechyd eraill yn darparu gwasanaethau iechyd yn y gymuned gan gynnwys ymwelwyr iechyd, bydwragedd, nyrsys bro, ffisiotherapyddion, therapyddion galwedigaethol, therapyddion lleferydd, nyrsys meddygfeydd;
- Gofal eilaidd – ysbytai a gwasanaethau ambiwlans;
- Gofal trydyddol – gofal arbenigol a ddarperir yn rhai o'r ysbytai mwyaf neu mewn ysbytai arbenigol sy'n trin mathau arbennig o salwch fel cancer. Sefydlwyd Pwyllgor Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru (WHSSC)⁵ ar 1 Ebrill 2010 gan y saith Bwrdd Iechyd Lleol, dan ofal Bwrdd Iechyd Lleol Cwm Taf, ac mae'n gyfrifol am gydgyllunio gwasanaethau arbenigol a thrydyddol ar ran Byrddau Iechyd Lleol Cymru.

Yn ogystal â hyn, mae'r GIG yn cynnig gwasanaethau arbenigol sy'n cynorthwyo â'r gwaith o roi diagnosis a thriniaeth feddygol ac atal clefydau, fel gwasanaethau sgrinio.

Fel y nodwyd uchod, er bod gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru bwerau datganoledig dros gynllunio teulu a gwasanaethau iechyd, gan gynnwys gwasanaethau a chyfleusterau meddygol, deintyddol, offthalmig a fferyllol a gwasanaethau a chyfleusterau ategol, nid oedd ganddo bwerau dros reoleiddio gweithwyr iechyd proffesiynol, er enghraifft, nid oes gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru bwerau dros gytundebau meddygon teulu.

Ariannu'r GIG

Mae Llywodraeth Cymru yn dyrannu adnoddau refeniw bob blwyddyn i'r Byrddau Iechyd Lleol. Arian i dalu'r gost o redeg y GIG o ddydd i ddydd yw hwn. Defnyddir y Rhaglen Buddsoddi Cyfalaf i ariannu adeiladau a chyfarpar, i sicrhau bod gan Gymru, fel y nodwyd yn y strategaeth *Cynllun Oes*,⁶ y cyfleusterau iechyd sydd eu hangen i ddarparu gwasanaethau gofal iechyd a gwasanaethau cymdeithasol gyda'r gorau yn y byd erbyn 2015.⁷

Cwynion ac atebolrwydd

Cyrff statudol annibynnol yw Cynghorau Iechyd Cymunedol ac maent yn cynrychioli buddiannau'r claf a'r cyhoedd yn y GIG. Gallant roi cymorth a chyngor i'r rhai sydd am gwyno am wasanaethau'r GIG ac maent yn monitro safon gwasanaethau'r GIG o safbwynt y claf.

⁴ Mae'r rhan fwyaf o feddygon teulu'n gontractwyr annibynnol nad ydynt yn cael eu cyflogi'n uniongyrchol gan y GIG.

⁵ Weithiau, cyfeirir at Bwyllgor Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru fel y Cyd-bwyllgor.

⁶ Llywodraeth Cymru, *Cynllun Oes – creu gwasanaeth iechyd a gofal cymdeithasol sydd gyda'r gorau yn y byd yn yr 21^{fed} ganrif*, Mai 2005 [fel ar 29 Mehefin 2011]

⁷ Llywodraeth Cymru, Iechyd a Gofal Cymdeithasol, GIG Cymru, *Gwybodaeth am GIG Cymru* [fel ar 29 Mehefin 2011]

Cyfeirnod y Pwyllgor: HSC(4)-01-11

Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru yw'r corff annibynnol sy'n arolygu ac yn rheoleiddio'r holl ofal iechyd yng Nghymru. Mae'r Arolygiaeth hon yn canolbwyntio'n bennaf ar roi sicrwydd annibynnol i gleifion, y cyhoedd, Llywodraeth Cymru a darparwyr gofal iechyd, fod gwasanaethau'n ddiogel a'u bod o safon dda. Caiff gwasanaethau eu hadolygu drwy eu cymharu ag amrywiaeth o safonau, polisiau, canllawiau a rheoliadau sydd wedi'u cyhoeddi.

Y system gofal cymdeithasol

Gofal cymdeithasol

Nod y gwasanaethau gofal cymdeithasol yw hyrwyddo annibyniaeth a chynhwysiant cymdeithasol. Gallant gynnwys amrywiaeth eang o gymorth gan gynnwys rhoi gwybodaeth a chyingor, cwnsela ac eiriolaeth, cymhorthion ac addasiadau, help gyda thasgau domestig, cymorth i feithrin sgiliau cymdeithasol a gofal personol. Gellir darparu'r gwasanaethau mewn cartrefi gofal preswyl, yng nghartref y defnyddiwr neu mewn lleoliadau eraill yn y gymuned, fel canolfannau dydd.

Mae'r cyfrifoldeb dros ofal cymdeithasol wedi'i ddatganoli i Gymru, er mai Llywodraeth y DU sy'n gyfrifol am bolisi nawdd cymdeithasol.

Caiff gwasanaethau gofal cymdeithasol eu trefnu gan awdurdodau lleol i bobl sy'n bodloni'u meini prawf cymhwyster, yn dilyn asesiad gofal cymunedol. Yng Nghymru, yr awdurdodau lleol sy'n gyfrifol am wasanaethau i oedolion ac i blant a hynny o dan Gyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol sydd â chyfrifoldebau statudol. Mae Cymru yn wahanol i Loegr yn y cyswllt hwn gan fod gwasanaethau cymdeithasol i oedolion ac i blant ar wahân yn Lloegr fel arfer.

Gall yr awdurdodau lleol ei hun ddarparu gwasanaethau gofal cymdeithasol neu gallant eu comisiynu gan ddarparwyr yn y sector preifat neu wirfoddol. Gellir darparu gwasanaethau'n uniongyrchol i ddefnyddwyr, neu gellir rhoi taliadau uniongyrchol iddynt i'w defnyddio i brynu eu gwasanaethau eu hunain. Mae'n bosibl y bydd angen cynnal prawf modd mewn perthynas â rhai o wasanaethau'r awdurdodau lleol, gan gynnwys gwasanaethau a brynir â thaliadau uniongyrchol. Neu, gall unigolion brynu gwasanaethau'n breifat.

Weithiau, y GIG fydd yn gyfrifol am wasanaethau iechyd a gwasanaethau gofal cymdeithasol i bobl sydd ag anghenion hirdymor sy'n ymwneud yn bennaf â'u hiechyd. Caiff hyn ei alw'n Ofal Iechyd Parhaus gan y GIG.

Y rhai sy'n defnyddio gwasanaethau gofal cymdeithasol amlaf yw pobl anabl sydd â nam corfforol neu nam ar eu synhwyrâu, pobl sydd ag anabledau dysgu, pobl hŷn, a'r rhai sydd â phroblemau iechyd meddwl, pobl sydd â phroblemau oherwydd eu bod yn cam-drin sylweddau, a gofalwyr.

Nod gwasanaethau i ofalwyr yw eu cynorthwyo i roi gofal, er enghraifft, drwy gynnig gofal seibiant. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi *Strategaeth Gofalwyr Cymru : Cynllun*

Cyfeirnod y Pwyllgor: HSC(4)-01-11

Gweithredu (2007)⁸ ac mae wedi deddfu i wella'r cymorth sydd ar gael i ofalwyr ym *Mesur Strategaethau Gofalwyr (Cymru) 2010*.

Mae gan Lywodraeth Cymru Strategaeth Gwasanaethau Cymdeithasol, sef *Bywydau Bodlon, Cymunedau Cefnogol* (2007)⁹ ac mae wedi cyhoeddi papur ar ddyfodol gwasanaethau cymdeithasol, sef *Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy i Gymru: Fframwaith Gweithredu*¹⁰ ym mis Chwefror 2011. Bwriedir cyflwyno Bil Gofal Cymdeithasol yn ystod y Pedwerydd Cynulliad, ac mae gwaith i newid y modd y telir am wasanaethau gofal cymdeithasol ar y gweill.

Cymhorthion ac addasiadau

Y GIG ac awdurdodau lleol, yn aml ar y cyd, sy'n darparu offer cymunedol, fel cadeiriau olwyn a chymhorthion cyfathrebu. Mae Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl, a gaiff ei weinyddu gan awdurdodau lleol, ar gael i dalu am addasiadau mwy sylweddol, er enghraifft, lifft ar y grisiau.

Rheoleiddio gwasanaethau gofal cymdeithasol

Mae gan Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC) gyfrifoldeb dros wella gwasanaethau gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar ac mae'n gwneud hynny drwy reoleiddio, arolygu ac adolygu'r sector hwnnw. Mae'n cyflawni'r swyddogaethau hyn ar ran Gweinidogion Cymru ac mae'n rhan o un o adrannau Llywodraeth Cymru. Bydd darparwyr gofal cymdeithasol yn cofrestru ag AGGCC sy'n cynnal arolygiadau ac yn sicrhau bod gwasanaethau'n cydymffurfio â'r rheoliadau a'r Safonau Gofynnol Cenedlaethol. Bydd AGGCC hefyd yn adolygu'r modd y mae awdurdodau lleol yn cyflawni'u swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol.

Corff a Noddir gan Lywodraeth Cymru yw Cyngor Gofal Cymru ac mae'n gyfrifol am reoleiddio, hyfforddi a datblygu'r gweithlu gofal cymdeithasol yn y sectorau cyhoeddus, preifat a gwirfoddol. Fel rhan o'r cylch gwaith hwn, mae'r Cyngor yn gyfrifol am gofrestru rhai gweithwyr gofal cymdeithasol proffesiynol, fel gweithwyr cymdeithasol a rheolwyr cartrefi gofal, ac mae hefyd yn gyfrifol am safonau ac ymddygiad gweithwyr gofal cymdeithasol proffesiynol.

Gwasanaethau iechyd meddwl

Bydd y gwasanaethau iechyd a'r gwasanaethau gofal cymdeithasol yn darparu gwasanaethau iechyd meddwl. Yn aml iawn, caiff gwasanaethau cymunedol eu comisiynu gan y sector gwirfoddol, sydd hefyd yn cyflawni rôl bwysig o ran ymgyrchu ac eirioli ym maes iechyd meddwl.

⁸ Llywodraeth Cymru [Strategaeth Gofalwyr Cymru: Cynllun Gweithredu \(2007\)](#) [fel ar 1 Gorffennaf 2011]

⁹ Llywodraeth Cymru [Bywydau Bodlon, Cymunedau Cefnogol](#) (2007) [fel ar 1 Gorffennaf 2011]

¹⁰ Llywodraeth Cymru [Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy i Gymru: Fframwaith Gweithredu](#) (2011) [fel ar 1 Gorffennaf 2011]

Cyfeirnod y Pwyllgor: HSC(4)-01-11

Mae'r cyfrifoldeb dros wasanaethau wedi'i ddatganoli i Gymru i raddau helaeth, ond nid yw'r cyfrifoldeb yn cynnwys rhai agweddau ar bolisi iechyd meddwl yn ymwneud â gorfodaeth.

Mae gwasanaethau iechyd meddwl gofal sylfaenol y GIG yn cynnwys y rheini a gaiff eu darparu gan feddygon teulu a gweithwyr proffesiynol eraill sy'n gweithio yn y gymuned. Y gwasanaethau gofal eilaidd yw'r gwasanaethau iechyd meddwl arbenigol hynny a gaiff eu darparu naill mewn ysbytai neu yn y gymuned. Timau Iechyd Meddwl Cymunedol sy'n darparu gwasanaethau yn y gymuned, ac mae'r timau hyn yn cynnwys gofal iechyd a gofal cymdeithasol. Mae gwasanaethau gofal trydyddol yn fwy arbenigol eto ee i bobl sydd ag anhwylder bwyta a'r rhai sy'n cael eu trin mewn lleoliadau diogel.

Mae'r dogfennau allweddol yn cynnwys *Deddf Iechyd Meddwl 1983* i Gymru a Lloegr (fel y'i diwygiwyd gan *Ddeddf Iechyd Meddwl 2007*); *Codi'r Safon: Fframwaith Gwasanaeth Cenedlaethol Diwygiedig a Chynllun Gweithredu i Ddarparu Gwasanaethau Iechyd Meddwl ar gyfer Oedolion yng Nghymru* (2005)¹¹; *Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010*.

Caiff y Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS) eu darparu gan y gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol o fewn fframwaith strategaeth CAMHS Llywodraeth Cymru, sef *Busnes Pawb* (2001)¹². Yn dilyn adolygiad yn 2009 gan Swyddfa Archwilio Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru gynllun gweithredu yn 2010, sef *Chwalu'r Rhwystrau: Ateb yr Heriau*¹³ i ymdrin â'r problemau a amlygwyd yn yr adroddiad. Er bod materion sy'n gysylltiedig â CAMHS yn rhan o gylch gwaith y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc, mae'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn gallu ystyried materion trawsbynciol mewn perthynas â gwasanaethau iechyd meddwl plant, gan gynnwys y cyfnod pan fydd pobl ifanc yn trosglwyddo o'r gwasanaethau plant i'r gwasanaethau iechyd meddwl i oedolion.

Mae gan Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru gyfrifoldeb dros arolygu a rheoleiddio'r gwasanaethau iechyd meddwl, gan gynnwys adolygu'r modd y defnyddir *Deddf Iechyd Meddwl 1983*. O dan y Ddeddf hon, mae modd cadw cleifion dan orchymyn neu gellir eu rhoi dan Warchodaeth neu eu gorfodi i gael Triniaeth Gymunedol dan Oruchwyliaeth. Mae Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru yn ymgymryd â'i swyddogaethau ar ran Gweinidogion Cymru ac mae'n rhan o Lywodraeth Cymru, er bod disgwyl i'r corff weithredu'n annibynnol.

Pobl hŷn

¹¹ Llywodraeth Cymru [*Codi'r Safon: Fframwaith Gwasanaeth Cenedlaethol Diwygiedig a Chynllun Gweithredu i Ddarparu Gwasanaethau Iechyd Meddwl ar gyfer Oedolion yng Nghymru*](#) (2005) [fel ar 4 Gorffennaf 2011]

¹² Llywodraeth Cymru [*Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc: Busnes Pawb*](#) (2001) [fel ar 1 Gorffennaf 2011]

¹³ Llywodraeth Cymru [*Chwalu'r Rhwystrau: Ateb y Sialensau Cymorth Gwell ar gyfer Plant a Phobl Ifanc gydag Anghenion Lles Emosiynol a Iechyd Meddwl –Cynllun Gweithredu i Gymru*](#) (2010) [fel ar 4 Gorffennaf 2011]

Cyfeirnod y Pwyllgor: HSC(4)-01-11

Y GIG a Gwasanaethau Cymdeithasol awdurdodau lleol sy'n darparu gwasanaethau i bobl hŷn. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi *Fframwaith Gwasanaethau Cenedlaethol ar gyfer Pobl Hŷn* (2006)¹⁴ i geisio gwella gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol a sicrhau mynediad teg i wasanaethau i bobl hŷn ledled Cymru, a *Strategaeth ar gyfer Pobl Hŷn* (2003 a 2008)¹⁵.

Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru

Sefydlwyd Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru ar 21 Ebrill 2008 o dan delerau *Deddf Comisiwn Pobl Hŷn (Cymru) 2006*¹⁶. Rôl y Comisiwn yw gofalu bod buddiannau pobl hŷn yng Nghymru, (60 oed neu'n hŷn) yn cael eu diogelu a'u hyrwyddo.

Llywodraeth Cymru sy'n ariannu'r Comisiwn ond mae'n gweithredu'n annibynnol ar Weinidogion Cymru ac mae'n atebol i Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Bob blwyddyn, rhaid i'r Comisiwn baratoi adroddiad Cyfrifon Blynyddol, yn unol â chyfarwyddiadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a'i gyflwyno i Archwilydd Cyffredinol Cymru. Rhaid i yntau dystio bod y cyfrifon yn gywir a gosod yr adroddiad, ynghyd â'i adroddiad ei hun, gerbron Gynulliad Cenedlaethol Cymru.¹⁷

Ruth Marks yw Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru a Sarah Stone yw'r Dirprwy Gomisiynydd.

Iechyd y cyhoedd gan gynnwys diogelu iechyd, gwella iechyd ac anghydraddoldebau iechyd

Iechyd cyhoeddus yw'r term a ddefnyddir i gyfeirio at atal afiechydon a hybu iechyd a lles. Nod y gwasanaethau iechyd cyhoeddus yw ymyrryd i wella iechyd a bywydau pobl drwy atal a thrin afiechydon, a chyflyrau corfforol a meddyliol, drwy gadw llygad ar achosion ac annog pobl i ymddwyn mewn ffordd sy'n diogelu'u hiechyd.

Yn ôl Maniffesto Llafur 2011, buddsoddodd Llywodraeth flaenorol Cymru £190 miliwn mewn iechyd cyhoeddus y tymor diwethaf, gan gyflwyno amrywiaeth eang o raglenni i wella iechyd, gan gynnwys iechyd rhywiol, ysmegu a chamddefnyddio sylweddau. Mae hefyd yn nodi blaenoriaethau iechyd cyhoeddus yn ystod y tymor hwn, sef alcohol, gordewdra, ysmegu, beichiogrwydd ymhlith pobl ifanc yn eu harddegau a chamddefnyddio cyffuriau¹⁸.

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn rhoi cyngor a gwasanaethau annibynnol ym maes iechyd cyhoeddus yng Nghymru. Fe'i sefydlwyd fel un o Ymddiriedolaethau'r GIG ar 1 Hydref 2009, ac mae'n cynnwys y swyddogaethau a'r gwasanaethau a ddarparwyd gan hen Wasanaethau Iechyd Cyhoeddus Cenedlaethol Cymru, Canolfan Iechyd Cymru, Uned Gwybodaeth ac Arolygiaeth Canser Cymru a Gwasanaethau Sgrinio Cymru.

¹⁴ Llywodraeth Cymru [*Fframwaith Gwasanaethau Cenedlaethol ar gyfer Pobl Hŷn yng Nghymru 2006*](#) [fel ar 4 Gorffennaf 2011]

¹⁵ Llywodraeth Cymru [*Y Strategaeth ar gyfer Pobl Hŷn Cymru 2003-2008*](#) [fel ar 4 Gorffennaf 2011], [*Y Strategaeth ar gyfer Pobl Hŷn Cymru 2008-2013*](#) [fel ar 4 Gorffennaf 2011]

¹⁶ [*Deddf Comisiwn Pobl Hŷn \(Cymru\) 2006*](#), (Pennod 30) [fel ar 29 Mehefin 2011]

¹⁷ [*Deddf Comisiwn Pobl Hŷn \(Cymru\) 2006*](#), (Pennod 30) [fel ar 29 Mehefin 2011]

¹⁸ [*Maniffesto Llafur Cymru 2011*](#)

Cyfeirnod y Pwyllgor: HSC(4)-01-11

Lansiwyd strategaeth pum mlynedd ar gyfer Iechyd Cyhoeddus Cymru ym mis Hydref 2010¹⁹. Mae saith nod strategol ac wyth ffordd o ddisgrifio sut y mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn gweithio.

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn rhoi cymorth arbenigol i bob Bwrdd Iechyd Lleol a'u Cyfarwyddwyr Iechyd Cyhoeddus. Mae gan y Byrddau Iechyd Lleol nifer o swyddogaethau statudol mewn perthynas ag Iechyd Cyhoeddus gan gynnwys: ymchwilio i glefydau trosglwyddadwy a'u rheoli; hybu a monitro rhaglenni brechu a materion yn ymwneud ag Iechyd yr amgylchedd. Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru hefyd rhoi cymorth penodol i'r Byrddau ym maes amddiffyn plant.

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cynnig cymorth arbenigol ym maes Iechyd Cyhoeddus i'r 22 awdurdod lleol yng Nghymru.

Diogelwch bwyd

Lansiwyd yr Asiantaeth Safonau Bwyd yng Nghymru, ac yng ngwledydd eraill y DU, ym mis Ebrill 2000, o dan delerau'r *Ddeddf Safonau Bwyd 1999*²⁰ i ddiogelu Iechyd y cyhoedd a buddiannau defnyddwyr mewn perthynas â bwyd. Mae'r Asiantaeth yn atebol i Gynulliad Cenedlaethol Cymru a Llywodraeth y DU. Caiff gwaith yr Asiantaeth yng Nghymru ei oruchwylio gan Bwyllgor Cynghori ar Fwyd Cymru.

Ar ôl cyhoeddi Adroddiad Pennington ar yr achosion o E.coli yng Nghymru yn 2005, mae'r Asiantaeth yn archwilio'r holl glefydau sy'n cael eu cario mewn bwyd, ac mae wedi sefydlu'r Rhaglen Cyflenwi Hylendid Bwyd i geisio lleihau nifer y clefydau sy'n cael eu cario mewn bwyd. Mae'r rhaglen yn parhau tan 2016 ac, yn ogystal â rhoi argymhellion Adroddiad Pennington ar waith, bwriedir adolygu'r broses o orfodi hylendid bwyd yng Nghymru yn 2014.

Cynhaliodd y Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol ymchwiliad ym mis Mehefin 2010 i'r cynnydd a wnaed gan Lywodraeth Cymru o ran rhoi argymhellion Adroddiad Pennington ar waith.

Ymchwil a datblygu ym maes Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Nod strategaeth Iechyd Llywodraeth Cymru, sef *Cynllun Oes*, yw cryfhau gweithgareddau atal clefydau a gwaith ymchwil yng nghyswllt y polisi Iechyd Cyhoeddus. Mae themâu'r gwaith ymchwil presennol yn cynnwys: y fenter Brechwast am Ddim mewn Ysgolion Cynradd; Arolwg Iechyd Cymru; astudiaeth i Ymddygiad Iechyd mewn Plant Oedran Ysgol a datblygu penderfynyddion dangosyddion Iechyd.

Bydd y Sefydliad Cenedlaethol ar gyfer Ymchwil Gofal Cymdeithasol ac Iechyd, mewn ymgynghoriad â phartneriaid, yn datblygu polisi ynglŷn ag ymchwil a datblygu i adlewyrchu

¹⁹ [*Strategaeth Pum Mlynedd Iechyd Cyhoeddus Cymru*](#)

²⁰ [*Deddf Safonau Bwyd 1999*](#), (Pennod 28) [fel ar 1 Gorffennaf 2011]

Cyfeirnod y Pwyllgor: HSC(4)-01-11

blaenoriaethau iechyd a gofal cymdeithasol Llywodraeth Cymru. Un o gyrff Llywodraeth Cymru yw hwn.

Gwasanaeth iechyd y Gwasanaeth Carchardai

Caiff cyfleusterau gofal iechyd mewn carchardai eu harolygu gan Arolygiaeth Carchardai Ei Mawrhydi. Trosglwyddwyd y cyfrifoldeb dros wasanaethau gofal iechyd mewn carchardai o'r gwasanaeth carchardai i'r GIG yn wreiddiol o dan Adran 23 o *Ddeddf Diwygio'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Phroffesiynau Gofal Iechyd 2002* (sy'n awr wedi'i ddiddymu). Yng Nghymru, cafodd yr holl ddeddfwriaeth yn ymwneud â gofal iechyd ei gydgrynhoi yn 2006; yn awr, Adran 188 o *Ddeddf Gwasanaeth Iechyd Cenedlaethol (Cymru) 2006* yw'r awdurdod perthnasol ar gyfer gweithio ar y cyd â chyrrff y GIG a'r gwasanaeth carchardai. Bryd hynny, datblygodd y gwasanaethau gofal iechyd mewn carchardai i fod yn rhan annatod o'r GIG ac, ers hynny, y Byrddau Iechyd Lleol sydd wedi bod yn gyfrifol am gomisiynu gofal iechyd i garchardai'r sector cyhoeddus yn eu hardaloedd. Gan hynny, gallai unrhyw ddyletswyddau newydd a roddir ar y GIG fod yn gymwys i garchardai Cymru, ac i blant a throseddwr ifanc sydd yn y ddalfa. Mae llawer o garcharorion o Gymru, fodd bynnag, yn cael eu cadw yng ngharchardai Lloegr, gan gynnwys plant a phob merch, ac mae trefniadau trawsffiniol yn gymwys i'r rhain.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Y Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol

Adroddiad etifeddiaeth

Mawrth 2011

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Gallwch weld copi electronig o'r adroddiad hwn ar wefan y Cynulliad Cenedlaethol:
www.cynulliadcymru.org

Gellir cael rhagor o gopiau o'r ddogfen hon mewn ffurfiau hygyrch, yn cynnwys Braille, print bras, fersiwn sain a chopïau caled gan:

Y Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Ffôn: 029 2089 8617

Ffacs: 029 2089 8021

e-bost: health.wellbeing.localgovt.comm@wales.gov.uk

© Hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2011

Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid hodi teitl y ddogfen.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Y Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol

Adroddiad etifeddiaeth

Mawrth 2011

Aelodau'r Pwyllgor

<i>Aelod o'r Pwyllgor</i>	<i>Plaid</i>	<i>Etholaeth neu Ranbarth</i>
Jonathan Morgan (Cadeirydd)	Plaid Geidwadol Cymru	Gogledd Caerdydd
Lorraine Barrett	Llafur	De Caerdydd a Phenarth
Veronica German	Democratiaid Rhyddfrydol Cymru	Dwyrain De Cymru
Irene James	Llafur	Islwyn
Ann Jones	Llafur	Dyffryn Clwyd
Helen Mary Jones	Plaid Cymru	Llanelli
Dai Lloyd	Plaid Cymru	Gorllewin De Cymru
Val Lloyd	Llafur	Dwyrain Abertawe
Nick Ramsay	Plaid Geidwadol Cymru	Mynwy

Cyn Aelodau o'r Pwyllgor

<i>Aelod o'r Pwyllgor</i>	<i>Plaid</i>	<i>Etholaeth neu Ranbarth</i>
Peter Black	Democratiaid Rhyddfrydol Cymru	Gorllewin De Cymru
Alun Cairns	Plaid Geidwadol Cymru	Gorllewin De Cymru
Andrew R.T. Davies	Plaid Geidwadol Cymru	Canol De Cymru
Darren Millar	Plaid Geidwadol Cymru	Gorllewin Clwyd
Jenny Randerson	Democratiaid Rhyddfrydol Cymru	Canol Caerdydd

Cynnwys

1. Cyflwyniad	5
Cylch Gwaith a Chyfrifoldebau'r Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol.....	5
Gwaith a Chyflawniadau.....	5
2. Ymchwiliadau'r Pwyllgor yn y Trydydd Cynulliad	7
Cyflwyniad.....	7
Cynllunio Gweithlu yn y Gwasanaeth Iechyd ac ym maes Gofal Cymdeithasol yng Nghymru	7
Gwaith dilynol mis Mawrth 2011	7
Cynigion Ymgynghoriad Llywodraeth y Cynulliad ar Strwythur y Gwasanaeth Iechyd Gwladol	8
Caniatâd Tybiedig ar gyfer Rhoi Organau	8
Byrddau Gwasanaethau Lleol.....	9
Trefniadau Trosolwg a Chraffu Llywodraeth Leol	9
Gwaith Dilynol mis Chwefror 2011	9
Trefniadau Cyflog Cyfartal ym myd Llywodraeth Leol.....	10
Gwaith Dilynol mis Chwefror-Mawrth 2011	10
Gwasanaethau Iechyd Meddwl Cymunedol.....	11
CAFCASS Cymru	11
Gwaith dilynol mis Mawrth 2011	12
Defnyddio Gwelyau Haul a'u Rheoleiddio yng Nghymru	13
Gwasanaethau Strôc yng Nghymru	13
Gwasanaethau Cadeiriau Olwyn yng Nghymru	13
Gofal Newyddenedigol yng Nghymru	13
Byrddau Lleol Diogelu Plant yng Nghymru	14
Triniaeth ar gyfer Anhwylder Straen wedi Trawma i Gyn-filwyr y Lluoedd Arfog	14
Gwasanaethau Orthodontig yng Nghymru	14
Adolygiadau GIG.....	15

Gwaith Ychwanegol. Achosion o E.coli ac Argymhellion Pennington	15
3. Gwaith i'r Dyfodol	17
Awgrymiadau gan Randdeiliaid a'r Cyhoedd	17
Atodiad A – Ymatebion i'r Ymgynghoriad	18

1. Cyflwyniad

1. Diben yr adroddiad hwn yw rhoi man cychwyn defnyddiol ar gyfer y pwyllgor a fydd yn olynu'r Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol – i ddangos yr hyn rydym wedi'i wneud yn ystod y Trydydd Cynulliad, sut rydym wedi gwneud hynny a'r gwersi rydym wedi'u dysgu.

Cylch Gwaith a Chyfrifoldebau'r Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol

2. Mae'r Pwyllgor Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn un o bedwar pwyllgor craffu'r Cynulliad a sefydlwyd o dan Reol Sefydlog Rhif 12. Mae ei gylch gwaith yn cynnwys meysydd iechyd a gwasanaethau cymdeithasol, llywodraeth leol a chyflenwi gwasanaethau cyhoeddus.

Gwaith a Chyflawniadau

3. Nod y Pwyllgor dros bedair blynedd y Trydydd Cynulliad fu craffu ar bolisiau Llywodraeth Cynulliad Cymru a monitro eu gweithrediad i sicrhau bod pobl Cymru yn gallu cael gafael ar iechyd a gofal cymdeithasol lle mae eu hangen, a monitro a chraffu ar waith llywodraeth leol.

4. Cyfarfu'r Pwyllgor 89 gwaith yn ystod y Trydydd Cynulliad. Cynhaliodd 16 ymchwiliad, ac roedd 14 o'r rheini wedi arwain at gyhoeddi adroddiadau Pwyllgor.

5. Mae modd rhannu gwaith y Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol yn y Trydydd Cynulliad yn dri phrif gategori.

- craffu ar y gyllideb
- craffu ar waith Gweinidogion yn gyffredinol
- ymchwiliadau pwyllgor

6. Fel y nodir yn Rheol Sefydlog Rhif 12, un o brif swyddogaethau'r pwyllgorau craffu yw archwilio, o fewn eu cylch gwaith, gwariant Llywodraeth Cymru. Felly, bob blwyddyn, mae'r Pwyllgor wedi craffu ar y gyllideb ddrafft ar gyfer y flwyddyn ganlynol, drwy wahodd y Gweinidogion sydd â chyfrifoldebau dros feysydd iechyd, gwasanaethau cymdeithasol a llywodraeth leol i gyflwyno tystiolaeth ar y dyraniadau i'w prif grwpiau gwariant a sut byddant yn cyflawni eu hymrwymadau gyda'r cyllid a ddyrennir. Mae'r Pwyllgor wedi cyflwyno

ei ganfyddiadau o'r sesiynau hyn i'r Pwyllgor Cyllid, er mwyn eu cynnwys yn ei adroddiad terfynol i'r Gweinidog sy'n gyfrifol am gyllideb Llywodraeth Cynulliad Cymru.

7. Mae'r Pwyllgor hefyd wedi cynnal sesiynau cyffredinol unwaith y tymor gyda'r Gweinidogion sy'n gyfrifol am faterion iechyd a llywodraeth leol. At ei gilydd, ni chomisiynwyd papurau briffio na chwestiynau posibl ar gyfer y sesiynau hyn.

2. Ymchwiliadau'r Pwyllgor yn y Trydydd Cynulliad

Cyflwyniad

8. Fel y disgrifir ym Mhennod 1, cynhaliodd y Pwyllgor 16 o ymchwiliadau yn ystod y Trydydd Cynulliad. Mae'r bennod hon yn rhoi gwybodaeth gyffredinol am yr ymchwiliadau hynny ac, os yw'n briodol, bydd yn cynnwys gwybodaeth am y gwaith dilynol a wnaed gan y Pwyllgor ar ddiwedd y Trydydd Cynulliad.

Cynllunio Gweithlu yn y Gwasanaeth Iechyd ac ym maes Gofal Cymdeithasol yng Nghymru

9. Ym mis Mawrth 2008, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Gynllunio Gweithlu yn y Gwasanaeth Iechyd ac ym maes Gofal Cymdeithasol yng Nghymru](#). Edrychodd yr ymchwiliad ar anawsterau recriwtio a chadw staff gofal cymdeithasol ac effaith polisïau'r Llywodraeth yn y meysydd hynny. Cyflwynodd yr adroddiad 28 o argymhellion mewn meysydd megis cynnwys Gweithwyr Proffesiynol Perthynol a'r sector gwirfoddol yn y system cynllunio'r gweithlu; ystyried nodau rhanbarthol a strategol wrth gynllunio'r gweithlu; a gwella'r broses o gasglu data am y gweithlu.

Gwaith dilynol mis Mawrth 2011

10. Gwnaeth y Pwyllgor waith dilynol ar yr ymchwiliad hwn ym mis Mawrth 2011, a chafodd dystiolaeth lafar gan Gymdeithas Feddygol Prydain, Cymdeithas Ddeintyddol Prydain, Coleg y Therapyddion Galwedigaethol, y Gymdeithas Siartredig Ffisiotherapi, y Coleg Nyrsio Brenhinol a'r Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol. Yn eu tystiolaeth i'r Pwyllgor, dywedodd Cymdeithas Feddygol Prydain, Coleg y Therapyddion Galwedigaethol a'r Gymdeithas Siartredig Ffisiotherapi wrth y Pwyllgor mai cyfyngedig oedd ymgysylltiad rheolwyr Byrddau Iechyd Lleol yn y fforymau proffesiynol a oedd wedi'u sefydlu o ganlyniad i newid strwythur y GIG yng Nghymru, a bod eu hymgysylltiad yn hanfodol, gan fod fforymau proffesiynol yn gallu darparu cyngor gwerthfawr ar y cam cynllunio ynghylch y capasiti i gyflenwi gwasanaethau yn eu proffesiynau.

11. Mynegodd Cymdeithas Feddygol Prydain a Chymdeithas Ddeintyddol Prydain bryder cryf ynghylch casglu data am y gweithlu, gan gynnwys drwy'r cofnod staff electronig, a allai gategoreiddio staff

nad oeddent yn staff meddygol yn anghywir, gan arwain at anghysondeb yn y data a gesglir.

12. Mynegodd Cymdeithas Ddeintyddol Prydain bryder ynghylch y prinder cyrsiau hyfforddi ar gyfer nyrsys deintyddol, yn enwedig mewn ardaloedd gwledig, a'r ffaith er bod y 22 Bwrdd Iechyd Lleol bellach wedi uno i greu saith, ei bod yn ymddangos bod gan bob un o'r hen Fyrddau Iechyd Lleol arweinydd deintyddol o hyd, sy'n golygu ei bod yn rhaid i Gymdeithas Ddeintyddol Prydain ddelio â 22 o gyrff gwahanol, i bob pwrpas. Roedd adroddiad y Pwyllgor wedi awgrymu y byddai modd defnyddio cymhelliannau ariannol i annog myfyrwyr o Gymru i hyfforddi yng Nghymru ac i annog meddygon sydd newydd gymhwyso i weithio mewn ardaloedd lle ceir prinder meddygon yng Nghymru. Dywedodd Cymdeithas Feddygol Prydain wrth y Pwyllgor na fu llawer o gynnydd yn y maes hwn ac y carai weld mwy o ymrwymiad ynghylch dyfodol bwrsariaeth GIG Cymru a chynllun i ehangu mynediad i ysgolion meddygol. Roedd Cymdeithas Feddygol Prydain hefyd wedi awgrymu nad cymhelliannau ariannol yw'r unig ffordd o gyflawni hyn, ond bod ar Gymru angen gwerthu ei chysiau hyfforddi gwych i ddarpar fyfyrwyr o'r tu hwnt i Gymru.

Argymhelliad

Rydym yn argymhell bod y pwyllgor sy'n olynu'r Pwyllgor hwn yn monitro cynllunio gweithlu yn y gwasanaeth iechyd ac ym maes gofal cymdeithasol.

Cynigion Ymgynghoriad Llywodraeth y Cynulliad ar Strwythur y Gwasanaeth Iechyd Gwladol

13. Ym mis Mehefin 2008, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Cynigion Ymgynghoriad Llywodraeth y Cynulliad ar Strwythur y Gwasanaeth Iechyd Gwladol](#). Er nad oedd y Pwyllgor yn teimlo ei bod yn briodol gwneud argymhellion ar rinweddau neu anfanteision cynigion penodol, amlinellodd ystod o faterion yr oedd yn meddwl y dylai'r Gweinidog eu hystyried wrth benderfynu ar ei chynigion terfynol.

Caniatâd Tybiedig ar gyfer Rhoi Organau

14. Ym mis Gorffennaf 2008, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Ganiatâd Tybiedig i Roi Organau](#), a oedd yn edrych ar a ddylid cyflwyno caniatâd tybiedig i roi organau yng Nghymru ac a oedd yn edrych ar faterion megis y fframwaith cyfreithiol posibl ar gyfer system o ganiatâd tybiedig, safbwyntiau'r cyhoedd â phartion a chanddynt

ddiddordeb, a sut byddai unrhyw system yng Nghymru yn gweithio ar y cyd â gweddill y DU. Roedd yr adroddiad yn cynnwys argymhellion ar weithredu yng Nghymru argymhellion Tasglu Rhoi Organau'r DU, materion sy'n ymwneud â chapasiti, materion gweithredol a chodi ymwybyddiaeth y cyhoedd.

Byrddau Gwasanaethau Lleol

15. Ym mis Rhagfyr 2008, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Fyrddau Gwasanaethau Lleol](#). Roedd yr ymchwiliad hwn yn edrych ar gynnydd y chwe chynllun peilot Bwrdd Gwasanaethau Lleol a oedd ar waith yng Nghymru ar y pryd a sut gallai Byrddau Gwasanaethau Lleol ddatblygu yn y dyfodol. Roedd yr adroddiad yn cynnwys 12 o argymhellion, gan gynnwys rhai sy'n ymwneud ag egluro swyddogaethau Byrddau Gwasanaethau Lleol; sicrhau cysondeb; statws y personél ar Fyrddau Gwasanaethau Lleol; a swyddogaeth graffu Byrddau Gwasanaethau Lleol.

Trefniadau Trosolwg a Chraffu Llywodraeth Leol

16. Ym mis Mawrth 2008, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Drefniadau Trosolwg a Chraffu Llywodraeth Leol](#). Yn 2004, roedd rhagflaenydd y Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol, sef y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, wedi cyhoeddi adroddiad ar Weithredu'r Strwythurau Rheoli Gwleidyddol Newydd mewn Llywodraeth Leol, a oedd yn cynnwys argymhellion i Lywodraeth y Cynulliad ac i lywodraeth leol ar gryfhau swyddogaeth graffu cynghorwyr anweithredol. Yn yr ymchwiliad hwn, roedd y Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol wedi adolygu'r cynnydd a wnaed o ran gweithredu argymhellion adroddiad 2004 ac asesu pa ddatblygiadau pellach a oedd yn angenrheidiol er mwyn gwella ansawdd y gwaith craffu a throsolwg mewn llywodraeth leol. Roedd yr adroddiad yn cynnwys argymhellion a oedd yn ymwneud â chynyddu'r gefnogaeth a'r pwerau ar gyfer Pwyllgorau Craffu; cydweithredu a chydweithio; cyllido'r swyddogaeth drosolwg a chraffu; y Gronfa Datblygu Gwaith Craffu; hyfforddiant ar gyfer aelodau pwyllgorau craffu llywodraeth leol; llwybr gyrfa swyddogion cynghorau; chwipio mewn pwyllgorau craffu; a chydbwysedd pleidiol Cadeiryddion Pwyllgorau Craffu.

Gwaith Dilynol mis Chwefror 2011

17. Gwnaeth y Pwyllgor waith dilynol ar yr ymchwiliad hwn ar 3 Chwefror 2011. Yn y cyfarfod hwnnw, nodwyd bod gwaith craffu awdurdodau lleol yn dal yn dameidiog iawn. Dywedodd y Gweinidog ei

fod yn gobeithio cyflwyno safon craffu sylfaenol drwy weithredu'r Mesur Llywodraeth Leol.

18. Cafodd y diffyg tryloywder mewn perthynas â chanlyniad gwaith craffu llywodraeth leol hefyd ei nodi yn y cyfarfod hwnnw, gan nad oes dim gofyniad statudol ar weithrediaeth llywodraeth leol i ymateb i adroddiadau pwyllgorau craffu.

19. Nodwyd hefyd bod diffyg tystiolaeth o waith yn cael ei wneud i ddatblygu'r cysyniad o 'Ysgol Graffu', gan gynnwys ymchwilio i sut gallai defnyddio cyrsiau ag achrediad academiaidd chwarae rhan mewn datblygu sgiliau craffu. Ymrwymodd y Gweinidog i ailedrych i weld a oedd cyfle i gryfhau'r broses achredu. Ar ôl y cyfarfod, hysbysodd y Gweinidog y Pwyllgor fod Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru wedi cysylltu â Phrifysgol Morgannwg gyda'r bwriad i'r brifysgol ddarparu cwrs i gynghorwyr o fis Ionawr 2013 ymlaen.

Argymhelliad

Rydym yn argymhell bod pwyllgor yn y dyfodol yn monitro datblygiadau yn nhrefniadau trosolwg a chraffu llywodraeth leol.

Trefniadau Cyflog Cyfartal ym myd Llywodraeth Leol

20. Ym mis Ionawr 2009, ysgrifennodd y Pwyllgor at Brian Gibbons, y cyn Weinidog dros Gyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol, gyda chanfyddiadau ac argymhellion ei [Ymchwiliad i Drefniadau Cyflog Cyfartal ym myd Llywodraeth Leol](#). Gwnaeth y Pwyllgor bedwar argymhelliad a oedd yn ymwneud â sefydlu faint o arian roedd pob awdurdod wedi'i wario ar weithredu systemau cyflog cyfartal; pennu dyddiad pan fyddai cyllid Llywodraeth Cymru'n dod i ben i awdurdodau lleol nad oeddent wedi cwblhau trefniadau cyflog cyfartal; y ffaith na ddylai awdurdodau sy'n dweud nad oes ganddynt ddim atebolrwydd am ôl-daliadau ac nad oes angen iddynt newid systemau tâl, gael dim arian ychwanegol mwyach gan Lywodraeth y Cynulliad; a bod cyfarfod brys o'r holl bartion dan sylw yn cael ei gynnal gyda'r nod o ail-ganolbwyntio sylw ar drefniadau cyflog cyfartal mewn llywodraeth leol yng Nghymru.

Gwaith Dilynol mis Chwefror-Mawrth 2011

21. Gwnaeth y Pwyllgor rywfaint o waith dilynol ar yr ymchwiliad hwn ym mis Chwefror a mis Mawrth 2011, a chafodd dystiolaeth lafar gan Unsain, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a'r Gweinidog dros Gyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol.

22. Clywodd y Pwyllgor nad oedd dros hanner awdurdodau lleol Cymru wedi gorffen gweithredu'r trefniadau statws sengl eto, ac y gallai hyn gymryd nifer o flynyddoedd eto. Clywodd y Pwyllgor hefyd y gallai'r ffaith nad yw'r trefniadau hyn ar waith eto mewn nifer o awdurdodau lleol achosi problemau difrifol o ran cynigion y Llywodraeth i edrych ar wasanaethau a rennir ar draws awdurdodau lleol Cymru yn y dyfodol.

Argymhelliad

Rydym yn argymhell bod pwyllgor yn y dyfodol yn monitro gweithredu'r trefniadau statws sengl.

Gwasanaethau Iechyd Meddwl Cymunedol

23. Ym mis Medi 2009, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Wasanaethau Iechyd Meddwl Cymunedol](#). Roedd yr ymchwiliad hwn yn edrych ar ddarparu gwasanaethau iechyd meddwl yn y gymuned yng Nghymru ar gyfer pobl rhwng 16 a 60 oed, gyda ffocws penodol ar gapasiti ac argaeledd daearyddol gwasanaethau; darparu gwasanaethau i bobl ifanc dros 16 oed sy'n trosglwyddo o wasanaethau plant i wasanaethau oedolion; effaith effeithiolrwydd gwasanaethau cymunedol ar dderbyniadau mewn ysbytai ac oedi wrth drosglwyddo gofal; cydlynu elfennau iechyd a gofal cymdeithasol gwasanaethau iechyd meddwl cymunedol yn effeithiol; materion cydraddoldeb sy'n ymwneud â gwasanaethau iechyd meddwl cymunedol, gan gynnwys y rheini ar gyfer grwpiau Du a Lleiafrifoedd Ethnig. Roedd yr adroddiad yn cynnwys argymhellion ynghylch sefydlu gwasanaeth iechyd meddwl yn benodol ar gyfer pobl ifanc rhwng 17 a 25 oed a fyddai'n hwyluso'r broses o bontio i wasanaethau oedolion ar adeg sy'n briodol i bob unigolyn ifanc; rhoi sylw i wendidau ac amrywioldeb mewn gwasanaethau iechyd meddwl cymunedol; gwella lefelau gwybodaeth a sgiliau iechyd meddwl ymysg staff sy'n gweithio mewn gofal sylfaenol; a chynyddu nifer y nyrsys iechyd meddwl ac egluro swyddogaethau a disgwyliadau gwasanaethau iechyd meddwl mewn gofal sylfaenol; sicrhau bod y cynllun iechyd gwledig yn mynd i'r afael â mynediad pobl sy'n byw mewn ardaloedd gwledig yng Nghymru at wasanaethau iechyd meddwl cymunedol.

CAFCASS Cymru

24. Hefyd ym mis Medi 2009, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar CAFCASS Cymru](#), a oedd yn archwilio gwaith CAFCASS Cymru ac yn adolygu'r trefniadau ar gyfer cyflenwi gwasanaethau CAFCASS i blant a phobl ifanc yng Nghymru ers iddo gael ei ddatganoli i Lywodraeth

Cynulliad Cymru ym mis Ebrill 2005. Roedd yr adroddiad hefyd yn cynnwys argymhellion ar wasanaethau eirioli i blant; bod CAF/CASS yn sicrhau dull gweithredu cyson a phriodol wrth gysylltu â phlant, aelodau'r teulu ac asiantaethau eraill; sicrhau gwasanaeth sy'n canolbwyntio ar y plentyn; sicrhau bod CAF/CASS Cymru yn cael ei gynrychioli ar bob bwrdd diogelu plant lleol; a chyllid ar gyfer canolfannau cyswllt plant.

Gwaith dilynol mis Mawrth 2011

25. Gwnaeth y Pwyllgor rywfaint o waith dilynol ar yr ymchwiliad hwn ym mis Mawrth 2011, a chafodd dystiolaeth lafar gan CAF/CASS, y Gymdeithas Genedlaethol er Atal Creulondeb i Blant a'r Dirprwy Weinidog dros Wasanaethau Cymdeithasol.

26. Dywedodd CAF/CASS wrth y Pwyllgor fod y gwaith ar yr argymhellion a ganlyn yn dal ar gam cynnar iawn, bron i ddwy flynedd yn ddiweddarach:

“Rydym yn argymhell bod CAF/CASS yn cynnig trefniadau cyllido tair blynedd ar unwaith i'r canolfannau cyswllt plant yng Nghymru y maent eisoes yn eu cyllido ar lefel eu trefniadau cyllido presennol. [Argymhelliad 15]

“Rydym yn argymhell bod CAF/CASS a Gweinidogion Cymru yn llunio strategaeth gyllido ar gyfer yr holl ganolfannau cyswllt plant yng Nghymru, gan gynnwys y rhai nad ydynt yn eu cyllido ar hyn o bryd, sydd wedi ei seilio ar yr egwyddorion a amlinellir yn yr adroddiad hwn. [Argymhelliad 16]”

Dywedwyd wrth y Pwyllgor fod CAF/CASS yn edrych ar ffenestr o chwech i naw mis ar gyfer cwblhau'r gwaith hwn. Efallai, felly, y bydd y pwyllgor a fydd yn olynu'r Pwyllgor hwn am fonitro'r cynnydd o ran gweithredu'r argymhellion hyn.

Argymhelliad

Efallai y bydd ar bwylgor yn y dyfodol eisiau monitro'r cynnydd o ran gweithredu'r argymhellion a wnaed yn yr Adroddiad ar CAF/CASS Cymru a pharhau i adolygu'r sefyllfa.

Defnyddio Gwelyau Haul a'u Rheoleiddio yng Nghymru

27. Ym mis Tachwedd 2009, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar y Defnydd o Welyau Haul a'u Rheoleiddio](#), ar ôl i faterion gael eu codi ynghylch y peryglon posibl i iechyd sy'n gysylltiedig â defnyddio gwelyau haul, ac yn enwedig plant yn defnyddio salonau gwelyau haul heb oruchwyliaeth. Roedd yr adroddiad yn cynnwys argymhellion ar bennu ei bod yn rhaid i rywun fod yn 18 oed cyn cael defnyddio gwely haul a sicrhau bod safleoedd gwelyau haul yn cael eu goruchwyllo'n barhaus gan staff wedi'u hyfforddi.

Gwasanaethau Strôc yng Nghymru

28. Ym mis Ebrill 2010, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Wasanaethau Strôc yng Nghymru](#). Cafodd yr ymchwiliad hwn ei gynnal yn sgil beirniadaeth o wasanaethau strôc yng Nghymru, yn benodol yng nghyfesur o adroddiadau Archwiliadau Strôc Cenedlaethol a gyhoeddwyd gan Goleg Brenhinol y Ffisigwyr, a oedd yn codi pryderon difrifol am ansawdd gwasanaethau. Roedd yr adroddiad yn cynnwys argymhellion ar gynyddu nifer yr unedau strôc arbenigol; sefydlu cofrestr strôc genedlaethol; a sefydlu strategaeth strôc i Gymru gyfan.

Gwasanaethau Cadeiriau Olwyn yng Nghymru

29. Ym mis Mai 2010, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Wasanaethau Cadeiriau Olwyn yng Nghymru](#). Cafodd yr ymchwiliad hwn ei gynnal o ganlyniad i feirniadaeth o effeithiolrwydd y gwasanaethau hyn i ateb anghenion defnyddwyr gwasanaeth. Roedd amseroedd aros ar gyfer asesu a darparu wedi achosi pryder penodol. Roedd yr adroddiad yn cynnwys argymhellion ynghylch strwythur, cyfeiriad strategol a gweithrediad y gwasanaeth a ddarperir gan y GIG; cydweithio, er enghraifft â'r sector gwirfoddol ac elusennau; ac ateb anghenion ehangach defnyddwyr gwasanaethau cadeiriau olwyn.

Gofal Newyddenedigol yng Nghymru

30. Ym mis Gorffennaf 2010, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Ofal Newyddenedigol yng Nghymru](#). Roedd yr ymchwiliad hwn yn edrych ar y cynnydd o ran cyflawni Safonau Newyddenedigol Cymru Gyfan a gweithredu argymhellion y grŵp arbenigol ar Wasanaethau Newyddenedigol. Roedd yr adroddiad yn cynnwys argymhellion ar gyllido gofal newyddenedigol, staffio mewn unedau gofal newyddenedigol a'r defnydd ohonynt; gwasanaethau cludo babanod

newydd-anedig, a gweithredu Safonau Newyddenedigol Cymru Gyfan y grŵp arbenigol a sefydlwyd gan y Gweinidog.

Byrddau Lleol Diogelu Plant yng Nghymru

31. Ym mis Tachwedd 2010, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Fyrddau Lleol Diogelu Plant yng Nghymru](#). Roedd yr ymchwiliad hwn yn edrych i weld a oedd Byrddau Lleol Diogelu Plant yn perfformio'n effeithiol ac yn gyson ledled Cymru o ran cryfhau'r trefniadau i warchod a hyrwyddo lles plant. Roedd yr adroddiad yn cynnwys argymhellion ar fynd i'r afael â'r orddibyniaeth ar Adrannau Gwasanaethau Cymdeithasol; codi ymwybyddiaeth ynghylch swyddogaeth Byrddau Lleol Diogelu Plant ymysg staff rheng flaen; ac ymgynghori ar fformiwla gyllido genedlaethol ar gyfer Byrddau Lleol Diogelu Plant.

Triniaeth ar gyfer Anhwylder Straen wedi Trawma i Gyn-filwyr y Lluoedd Arfog

32. Ym mis Chwefror 2011, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Driniaeth ar gyfer Anhwylder Straen wedi Trawma i Gyn-filwyr y Lluoedd Arfog](#). Roedd yr ymchwiliad hwn yn ystyried pa mor ddigonol ac addas yw'r gwasanaethau yng Nghymru gan gynnwys, ymysg pethau eraill, trefniadau i godi ymwybyddiaeth ynghylch anhwylder straen wedi trawma ac ar gyfer cyfeirio unigolion at driniaethau a gwasanaethau cefnogi; adnabod cyn-filwyr sy'n dioddef o anhwylder straen wedi trawma a chasglu data ar ba mor gyffredin yw'r cyflwr; pa mor ddigonol ac addas yw'r triniaethau a gwasanaethau cefnogi gan gynnwys gwasanaethau i ymdrin â chamddefnyddio alcohol a chyffuriau. Roedd yr adroddiad yn cynnwys argymhellion ar gasglu data yn well ar achosion o anhwylder straen wedi trawma; codi ymwybyddiaeth ynghylch anhwylder straen wedi trawma ymysg cyn-filwyr a'u teuluoedd; a gwella mynediad at wasanaethau i fynd i'r afael â chamddefnyddio sylweddau i gyn-filwyr sydd ag anhwylder straen wedi trawma; a throsglwyddo hanes meddygol o'r lluoedd arfog i feddygfeydd meddygon teulu.

Gwasanaethau Orthodontig yng Nghymru

33. Hefyd ym mis Chwefror 2011, cyhoeddodd y Pwyllgor ei [Adroddiad ar Wasanaethau Orthodontig yng Nghymru](#). Ymysg pethau eraill, roedd yr ymchwiliad hwn yn edrych ar effaith y contract deintyddol newydd ar ddarparu gofal orthodontig; effeithiolrwydd triniaethau orthodontig ar draws yr amryfal ddarparwyr; a'r trefniadau

ar gyfer monitro safonau cyflenwi a chanlyniadau gofal yn y GIG a'r sector annibynnol. Roedd yr adroddiad yn cynnwys argymhellion ar gyfer cyflwyno cyfradd Uned Asesu Safonol; cyllido menter rhestr aros i glirio'r ôl-groniad o gleifion sy'n aros am driniaethau orthodontig; a mynd i'r afael â phroblem cyfeiriadau amhriodol.

Adolygiadau GIG

34. Roedd y Pwyllgor hefyd wedi cynnal [ymchwiliad i'r ffordd y caiff adolygiadau'r GIG eu cynnal a chanllawiau'r Llywodraeth ar ymgysylltiad ac ymgynghori ar newidiadau i wasanaethau iechyd](#).

Ysgrifennodd y Pwyllgor at y Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn amlinellu'r materion yr oedd yn teimlo y dylai'r Byrddau Iechyd Lleol eu hystyried wrth gynnal adolygiadau, ymgynghori ac ymgysylltu ym mis Mawrth 2011.

Gwaith Ychwanegol. Achosion o E.coli ac Argymhellion Pennington

35. Roedd y Pwyllgor hefyd wedi gwneud [gwaith i edrych ar sut roedd y Llywodraeth yn gweithredu argymhellion Adroddiad Pennington ar yr Achosion o E.coli yng Nghymru yn 2005](#). Gofynnodd y Pwyllgor i'r Prif Weinidog roi tystiolaeth ar y pwnc hwn ar 8 Gorffennaf 2010.

Cyhoeddodd y Prif Weinidog ddatganiad ar 19 Hydref 2010 yn amlinellu'r cynnydd a wnaed. Dywedodd fod yr Athro Pennington wedi mynegi ei fod yn credu bod cynnydd da yn cael ei wneud a bod yr awdurdodau lleol a oedd wedi cael eu beirniadu yn ei adroddiad wedi cael eu gwednewid. Yn ei ddatganiad, dywedodd y Prif Weinidog hefyd fod Rhaglen Cyflenwi Hylendid Bwyd yr Asiantaeth Safonau Bwyd yn ymgynghori ynghylch egwyddorion canllawiau i fusnesau bwyd sy'n delio â bwyd amrwd a pharod; bod Uned Ymchwil Gwyddor Gymdeithasol yr Asiantaeth Safonau Bwyd wedi comisiynu adolygiad o dystiolaeth i ymchwilio i ddiwylliant ac ymddygiad mewn busnesau a chyrrff gorfodi er mwyn deall "beth sy'n gweithio" o ran sicrhau cydymffurfiaid â rheoliadau, yn enwedig mewn perthynas â diogelwch bwyd; a'i fod wedi comisiynu'r Asiantaeth Safonau Bwyd i archwilio'r ffordd y caiff diogelwch bwyd ei reoli yng Nghymru ac asesu pa sgiliau ac adnoddau priodol y mae eu hangen er mwyn gwneud hynny'n effeithiol.

36. Mynegodd y Pwyllgor bryder ynghylch y gwahaniaeth rhwng y £200,000 a glustnodwyd gan y Llywodraeth i weithredu argymhellion Pennington a'r £2.75 miliwn a awgrymwyd gan yr Athro Pennington. Efallai y bydd ar y pwyllgor olynol eisiau ystyried faint o gyllid a ddyrennir i roi'r argymhellion hyn ar waith.

Argymhelliad

***Efallai y bydd ar bwyllgor olynol eisiau monitro gwaith yr
Asiantaeth Safonau Bwyd yn y maes hwn yn ogystal â chynnydd
Llywodraeth Cymru o ran gweithredu'r argymhellion sy'n
uniongyrchol berthnasol iddynt.***

3. Gwaith i'r Dyfodol

37. Efallai y bydd ar bwylgor(au) y Pedwerydd Cynulliad eisiau monitro cynnydd gweithredu'r argymhellion a wnaed gan y Pwyllgor yn ei ymchwiliadau drwy gydol y Trydydd Cynulliad.

38. Fel y disgrifir ym Mhennod 2, mae'r Pwyllgor wedi nodi nifer o feysydd y mae'n bosibl y bydd y pwyllgor a fydd yn olynu'r Pwyllgor hwn am eu hystyried. Mae'r rhain yn cynnwys cynllunio gweithlu yn y gwasanaeth iechyd ac ym maes gofal cymdeithasol, trefniadau trosolwg a chraffu llywodraeth leol; trefniadau cyflog cyfartal mewn llywodraeth leol; CAFCASS Cymru; a gwaith yr Asiantaeth Safonau Bwyd ar ddiogelwch bwyd.

39. Yn ystod y Trydydd Cynulliad, mae'r Cynulliad Cenedlaethol wedi cytuno ar nifer o Fesurau Cynulliad ym meysydd iechyd, lles a llywodraeth leol, gan gynnwys y Mesur Gwneud Iawn am Gamweddau'r GIG, ac mae'r Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol yn argymhell bod y pwyllgor(au) a fydd yn olynu'r Pwyllgor hwn yn monitro effaith ac effeithiolrwydd deddfwriaeth ym meysydd iechyd, lles a llywodraeth leol.

40. Rydym o'r farn y dylai'r pwyllgor olynol ystyried gweithredu system o ymgysylltu parhaus â'r cyhoedd, gan gynnwys gwahoddiad sefydlog i'r cyhoedd awgrymu pwnc ar gyfer ymchwiliadau'r pwyllgor. Yn ogystal, rydym o'r farn y dylid cyhoeddi blaenraglen waith y pwyllgor, er mwyn caniatáu i randdeiliaid gyfrannu ati.

Awgrymiadau gan Randdeiliaid a'r Cyhoedd

Ym mis Chwefror 2011, ysgrifennodd y Pwyllgor at randdeiliaid yn gofyn iddynt ba feysydd yr hoffent weld y pwyllgor a fydd yn ei olynu yn mynd i'r afael â nhw yn y pedwerydd Cynulliad. Gofynnwyd am awgrymiadau ar wefan y Pwyllgor hefyd. Mae rhestr o'r ymatebion i'w cael yn Atodiad A.

Atodiad A – Ymatebion i'r Ymgynghoriad

Roedd y bobl a'r sefydliadau a ganlyn wedi ymateb i wahoddiad y Pwyllgor Iechyd, Lles a Llywodraeth Leol am feysydd y gallai'r pwyllgor a fydd yn ei olynu eu hystyried yn y Pedwerydd Cynulliad. Mae modd gweld yr holl ymatebion i'r ymgynghoriad yn llawn yn:

http://www.assemblywales.org/bus-home/bus-committees/bus-committees-scrutiny-committees/bus-committees-third-hwlg-home/hwlg-legacy_page.htm

<i>Enw</i>	<i>Cyfeirnod</i>
Cyfeillion y Ddaear y Fenni a Chrughywel	HWLG(3)-LEGACY001
Age Cymru	HWLG(3)-LEGACY002
Antur Ystradgynlais	HWLG(3)-LEGACY003
Cymdeithas er Lles Plant mewn Ysbyty	HWLG(3)-LEGACY004
BASW – Coleg Gwaith Cymdeithasol	HWLG(3)-LEGACY005
Cymdeithas Ddiabetig Prydain	HWLG(3)-LEGACY006
Sefydliad Prydeinig yr Ysgyfaint yng Nghymru	HWLG(3)-LEGACY007
Cyngor Gofal Cymru	HWLG(3)-LEGACY008
Comisiynydd Plant Cymru	HWLG(3)-LEGACY009
Coleg y Therapyddion Galwedigaethol	HWLG(3)-LEGACY010
Tîm Anabledau Dysgu Cymunedol Sir y Fflint	HWLG(3)-LEGACY011
Gofal	HWLG(3)-LEGACY012
Andrew Johnson	HWLG(3)-LEGACY013
Cymorth Canser MacMillan	HWLG(3)-LEGACY014
Neil McKenzie	HWLG(3)-LEGACY015
National Energy Action Cymru	HWLG(3)-LEGACY016
Pathways	HWLG(3)-LEGACY017
Platform 51	HWLG(3)-LEGACY018
Chwarae Cymru	HWLG(3)-LEGACY019
Awdurdodau Heddlu Cymru	HWLG(3)-LEGACY020
Susan Riggs	HWLG(3)-LEGACY021
Y Gymdeithas Fferyllol Frenhinol	HWLG(3)-LEGACY022

Seren	HWLG(3)-LEGACY023
Stonewall Cymru	HWLG(3)-LEGACY024
Jayne Sullivan	HWLG(3)-LEGACY025
Rhiannon Walding	HWLG(3)-LEGACY026
Cynghrair Canser Cymru	HWLG(3)-LEGACY027
Weight Watchers	HWLG(3)-LEGACY028
Senedd Pobl Hŷn Cymru	HWLG(3)-LEGACY029
Vivienne Williams	HWLG(3)-LEGACY030
Cyngor Sir Ynys Môn	HWLG(3)-LEGACY031